

ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ ЯК ОСНОВА ГОСТИННОСТІ

ШВЕЦЬ Артем,

*здобувач освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності «Туризм та рекреація»,
Поліський національний університет, м. Житомир*

ТИЩЕНКО Світлана,

*к. е. н., доцент, кафедри економіки, підприємництва та туризму,
Поліський національний університет, м. Житомир*

У ХХІ столітті туризм перетворився на один із найдоступніших способів вивчення навколишнього світу і формування загальнолюдських цінностей. Завдяки діяльності юридичних і фізичних осіб, включаючи індивідуальних підприємців, подорожі стали більш організованими та доступними. Під час таких поїздок туристи знайомляться з традиційними культурами, відвідують пам'ятки, спостерігають рідкісні явища та події. Цей процес не тільки розширює їхній кругозір, а й дає змогу систематизувати отримані знання, перетворюючи їх на корисний досвід і нові навички.

У Законі України «Про туризм» природні та соціокультурні об'єкти, включаючи нерухомі матеріальні історико-культурні цінності, що задовольняють духовні потреби туристів і сприяють зміцненню та відновленню їхнього здоров'я, визначаються як туристичні ресурси.

До категорії туристів належать особи, які подорожують від 24 годин до одного року або проводять щонайменше одну ночівлю в місці тимчасового перебування. Водночас особи, які здійснюють подорож без ночівлі,

вважаються екскурсантами. Обидві групи об'єднуються загальним терміном «відвідувач».

Одним із важливих туристичних ресурсів є традиційна культура — сукупність цінностей та ідеалів, що передаються з покоління в покоління й становлять невід'ємну частину етносу, відповідального за їхнє збереження. Використання туристичних ресурсів у сфері гостинності є актуальним напрямом досліджень, результати яких висвітлені у низці наукових публікацій.

Туристичні ресурси - сукупність природних і соціально-культурних комплексів та їх елементів, що сприяють задоволенню фізіологічних та соціальних потреб людини, відновленню її працездатності і які при сучасній та перспективній структурі рекреаційних потреб і техніко-економічних можливостях, використовуються для прямого й опосередкованого споживання та виробництва туристичного продукту [1]. Н.В. Фоменко вважає, що туристичні ресурси - це сукупність унікальних явищ природи та історико-культурних і сучасних об'єктів. Автор вважає, що привабливі ландшафти, чисте повітря, незабруднена вода у водоймах, просторі пляжі, різноманіття лісових насаджень - все це належить до туристичних ресурсів, які роблять даний район привабливим для туристів[2, с.43].

Гостинність (від англ. **hospitality**) бере свій початок від старофранцузького слова **hospice**, що означає місце, де подорожні могли знайти притулок і їжу. Це давня культурна традиція, заснована на принципах привітності та турботи про гостей. Згодом гостинність стала невід'ємною частиною цивілізації і, завдяки прогресу, перетворилася на потужну індустрію. Сам термін «індустрія» походить від латинського «*industria*» (діяльність), а в англійській мові «*industry*» означає промисловість, що підкреслює масштабність та організованість цієї сфери. Індустрія гостинності охоплює безліч напрямів, включно з туризмом, відпочинком, розвагами, готельним і ресторанним бізнесом, громадським харчуванням, екскурсійним обслуговуванням, організацією виставок, наукових конференцій та інших заходів. Кожне підприємство цієї сфери прагне завоювати довіру відвідувачів, розробляючи нові програми обслуговування для їх залучення та утримання.

Зарубіжні автори (Браймер Р., Вокер Дж. Р., Пейдж Г., Вебстер Д. та ін.) роблять акцент на гостинності як турботі, виявленій стосовно клієнтів. Термін «гостинність» позитивно позиціонує цей сектор економіки, розкриваючи природу цієї діяльності, що асоціюється у відвідувачів з дружелюбністю, щедрістю, увагою щодо них.

Музеї посідають особливе місце серед туристичних ресурсів. Вони є культурно-просвітницькими установами, що займаються науковими дослідженнями та освітньою діяльністю. Їхнє основне завдання - виявлення, збирання, облік, збереження, вивчення та популяризація культурних цінностей і природних об'єктів.

Музеї забезпечують доступ до цих цінностей, сприяючи інтелектуальному та культурному розвитку суспільства. Вони відіграють важливу роль у поширенні знань про довкілля, історію та культуру, роблячи їх доступними для широкої аудиторії.

В Україні склалося безліч традицій гостинності. Одні з них успішно використовуються в сучасній індустрії гостинності, тоді як інші залишаються частиною історичної спадщини. Традиційну культуру найяскравіше відображено в архітектурних пам'ятках, включно із замками, оборонними храмами, палацами та садибними комплексами, а також культовими, промисловими та житловими спорудами. Вона проявляється у творах мистецтва, народних ремеслах, національній кухні та фольклорі. З точки зору дослідження, ці елементи традиційної культури можна розглядати як туристичні ресурси, що застосовуються в індустрії гостинності для задоволення потреб відвідувачів - соціальних, інтелектуальних і духовних.

Особливий пласт культури - український костюм, вишивки по лляному і бавовняному полотну, де в орнаментиці переважають лінійногеометричні форми, що означають здоров'я, любов, достаток тощо. Музичні інструменти (дуда, жалейка, цимбали, бубон та інші), багата музична та пісенна культура білорусів - також компоненти туристичних ресурсів, які сьогодні використовуються в індустрії гостинності далеко не повною мірою. Все це є частиною туристичних ресурсів, що і формує гостинність в туризмі.

Отже, туризм відіграє важливу роль у пізнанні світу, сприяє збереженню культурної спадщини та задоволенню духовних і соціальних потреб суспільства. Туристичні ресурси, що включають природні, історико-культурні та соціально-культурні об'єкти, забезпечують розвиток індустрії гостинності, яка охоплює різноманітні напрями - від туризму та відпочинку до організації виставок і наукових конференцій.

Гостинність, як ключовий елемент індустрії туризму, відображає культурні традиції, що формують позитивний досвід відвідувачів. Вона є не лише виявом привітності, а й основою розвитку сучасного туристичного бізнесу. Таким чином, ефективне використання туристичних ресурсів та індустрії гостинності сприяє не тільки економічному розвитку, а й зміцненню культурних зв'язків між народами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. URL: <https://infotour.in.ua/small11.htm>
2. Смаль І.В. Основи географії рекреації і туризму. Ніжин: Видавництво НДПУ ім. Миколи Гоголя, 2014. 264 с.
3. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України.- Львів: Інститут регіональних досліджень НАНУ, 2016. 259 с.
4. Герасимчук З. В. Теоретико-методологічні засади раціонального використання та охорони туристичних ресурсів. Державне управління. - Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. С.102-109.

Науковий керівник: к. е. н., доцент Тищенко С. В.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Національний університет харчових технологій
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
Полтавський фаховий коледж підприємництва і ресторанного бізнесу
Київський фаховий коледж туризму та готельного господарства

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ ТА ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

12 березня 2025 року, Київ

КИЇВ 2025

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол №9 від 20 березня 2025 р.)

Євроінтеграційні процеси в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі України: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції (12 березня 2025 р.). Київ: НУБіП України. 2025. 350 с.

Редакційна колегія:

Мельниченко С. В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Сердюк М. Є. – доктор технічних наук, професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Олюніна С. Л. – викладач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

У збірнику тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції висвітлюються результати наукових досліджень студентської молоді з питань, присвячених євроінтеграційним процесам у сфері готельно-ресторанного та туристичного бізнесу України. У матеріалах розглядаються виклики та перспективи адаптації галузі туризму в умовах євроінтеграції, інноваційні технології в закладах HoReCa, туристичне країнознавство, організація дозвілля молоді.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр», оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності, якості наукових досліджень, обміну досвідом і представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань та визначення пріоритетів подальшого розвитку науки.

Видання розраховане для здобувачів вищої освіти, дослідників, викладачів, суб'єктів підприємницької діяльності.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

© Колектив авторів, 2025

© НУБіП України, 2025